

DIDACTICA
SLOVENICA
pedagoška obzorja

2021 letnik 36

1

DIDACTICA SLOVENICA – PEDAGOŠKA OBZORJA
ZNANSTVENA REVILJA ZA DIDAKTIKO

Izdajatelj *Published by*

- Pedagoška obzorja d.o.o.
- Univerza v Novem mestu

Glavni in odgovorni urednik *Editor-in-chief*

- Dr. Marjan Blažič

Uredniški odbor *Editorial board*

- Dr. José Manuel Bautista Vallejo, Huelva, Španija
- Dr. Marija Javornik Krečič, Maribor, Slovenija
- Dr. Gabriela Kelemen, Arad, Romunija
- Dr. Ljupčo Kevereski, Bitola, Makedonija
- Dr. Nikola Mijjanović, Nikšić, Črna gora
- Dr. Jasmina Starc, Novo mesto, Slovenija
- Dr. Lazar Stošič, Beograd, Srbija
- Dr. Boško Vlahović, Beograd, Srbija
- Dr. Janez Vogrinc, Ljubljana, Slovenija

Lektor *Proofread by*

- Meta Kmetič

Prevodi *Translated by*

- Ensitra, Brigita Vogrinec s.p.

Naslov uredništva in uprave *Editorial office and administration*

- Didactica Slovenica – Pedagoška obzorja, Na Loko 2, p.p. 124, SI-8000 Novo mesto, Slovenija, EU

Spletna stran revije *Website of the journal*

- <http://www.pedagoska-obzorja.si/revija>

Elektronski naslov *E-mail*

- info@pedagoska-obzorja.si

Revija Didactica Slovenica – Pedagoška obzorja je indeksirana in vključena v

Journal Didactica Slovenica – Pedagoška obzorja is indexed and included in

- Elsevier Bibliographic Databases (SCOPUS)
- International Bibliography of Periodical Literature / Internationale Bibliographie geistes- und sozialwissenschaftlicher Zeitschriftenliteratur (IBZ)
- Internationale Bibliographie der Rezensionen geistes- und sozialwissenschaftlicher Literatur (IBR)
- Co-operative Online Bibliographic System and Services (COBISS)

Izdajanje revije sofinancira Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

The publication of the journal is co-financed by the Public research agency of the Republic of Slovenia.

Naklada *Circulation*

- 300

Tisk *Printed by*

- Tiskarna Cicero, Begunje, d.o.o.

Copyright © 2021 – Pedagoška obzorja podjetje za pedagoški inženiring d.o.o.

Vsebina Contents

- Dr. Jurka Lepičnik Vodopivec,
Blaž Teršek* **3 Odnos zaposlenih v vrtcu in osnovni šoli
do medvrstniškega nasilja**
Attitude of Employees in Kindergarten and
Primary School towards Peer Violence
- Dr. Helena Korošec,
dr. Marcela Batistič Zorec* **19 Vpliv ustvarjalne drame z lutkami na
prosocialno vedenje predšolskih otrok**
Impact of Creative Drama and Puppetry on
Prosocial Behaviour in Preschool
- Jerneja Bone,
dr. Mara Cotič,
dr. Darjo Felda* **33 Utemeljevanje pri pouku matematike**
Reasoning in the Teaching of Mathematics
- Dr. Katarina Zadnik* **53 Koristi Bachovih cvetnih plesov v vzgojno-
izobraževalnem procesu**
Benefits of Bach Flower Dances in the Educational
Process
- Dr. Antea Čilić,
dr. Sonja Kovačević* **66 Preučevanje razlik v dojemanju “dobre” šole
z vidika učiteljev**
Examination of Differences in Perception of the
“Good” School From the Teachers’ Perspective
- Dr. Boštjan Harl* **79 Povezanost računalniško podprtih domačih
nalog študentov z znanjem in ocenami**
Relation between Computer-Supported Homework
Assignments Based on Knowledge and
Examination Marks
- Dr. Mojca Blažič* **93 Prispevek visokošolskega učnega okolja h
kariernemu razvoju študentov**
Contribution of the Higher Education Environment
to Students’ Career Development

*Dr. Janez Drobnič,
mag. Darja Hribernik,
Katarina Česnik*

**114 Vrednote v slovenskem vzgojno-izobraževalnem
sistemu skozi slovensko bibliografijo**
Values in the Slovenian Educational System
through Slovenian Bibliography

Dr. Alenka Divjak

**130 Slovenski pedagoški tisk: šolske razmere na
Primorskem v letih 1918–1941**
Slovenian Pedagogical Newsletters: The School
Situation in the Littoral in 1918–1941

Odnos zaposlenih v vrtcu in osnovni šoli do medvrstniškega nasilja

Prejeto 06.12.2020 / Sprejeto 26.02.2021

Znanstveni članek

UDK 373.2/.3+316.454.56

KLJUČNE BESEDE: medvrstniško nasilje, zaposleni v vzgojno-izobraževalnih ustanovah, dodatno izobraževanje, timsko delo

POVZETEK – Medvrstniško nasilje predstavlja vsa ponavljajoča, namerna agresivna dejanja skozi daljše časovno obdobje. Zanj je značilna tudi premoč nasilneža, ki jo izkorišča za povzročanje bolečine, strahu in nelagodja pri žrtvah. Zaposleni v vzgojno-izobraževalnih ustanovah predstavljajo skupino oseb, ki imajo pomembno vlogo pri preprečevanju medvrstniškega nasilja. Namen raziskave je ugotoviti odnos zaposlenih v vzgojno-izobraževalnih ustanovah do medvrstniškega nasilja. V vzorec je bilo zajetih 151 zaposlenih v vzgojno-izobraževalnih ustanovah. Podatke smo pridobili v decembru 2019 s pomočjo spletnega vprašalnika Medvrstniško nasilje v vzgojno-izobraževalnih ustanovah. Podatke smo statistično obdelali v programu SPSS. Ugotovili smo, da so se zaposleni, ki dobro poznajo medvrstniško nasilje, v večji meri odločili, da bi delali poglobljeno v povezavi z medvrstniškim nasiljem v primeru dodatnih izobraževanj in usposabljanj ter v primeru timskega dela s sodelavci.

Received 06.12.2020 / Accepted 26.02.2021

Scientific paper

UDC 373.2/.3+316.454.56

KEYWORDS: peer violence, employees in educational institutions, additional education and training, teamwork

ABSTRACT – Peer violence represents all repetitive, deliberate aggressive actions over a longer period of time. It is characterized by the superiority of the bully who exploits it to cause victims pain, fear, and discomfort. Employees in educational institutions represent a group of persons who have an important role in preventing peer violence. The purpose of the research is to determine the attitude of employees in educational institutions towards peer violence. The sample included 151 employees in educational institutions. We obtained the data in December 2019 employing an online questionnaire titled "Peer Violence in Educational Institutions". The data were statistically processed in the SPSS program. We ascertained that the employees who were well acquainted with peer violence were more likely to choose to work in-depth concerning peer violence in the form of additional education and training, and in the form of teamwork with co-workers.

1 Uvod

Medvrstniško nasilje v vzgojno-izobraževalnih ustanovah predstavlja problem sodobne družbe, saj predstavlja ponavljajoča nasilna dejanja, pri katerih nasilnež izrablja vzvode premoči nad žrtvijo z namenom povzročanja bolečine, strahu in nelagodja (Rigby, 2007; Olweus, 1995; Sullivan, 2011).

Učiteljem, ki so tudi opazovalci medvrstniškega nasilja, se je v sodobni družbi vloga spremenila, saj so postali koordinatorji, organizatorji in moderatorji razreda.

Delo zaposlenih v vzgojno-izobraževalnih ustanovah ne temelji le na nacionalnih dokumentih, kot sta npr. Kurikulum za vrtce (Bahovec, Kranjc, Cvetko, Marjanovič Umek in Videmšek, 1999) in učni načrti za predmete (Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 2018), temveč tudi na nenapisanem kurikulumu vsakega zaposlenega v vzgojno-izobraževalnih ustanovah.

Impact of Creative Drama and Puppetry on Prosocial Behaviour in Preschool

Prejeto 27.11.2020 / Sprejeto 26.02.2021

Znanstveni članek

UDK 373.2:792.97:316.47

KLJUČNE BESEDE: predšolski otroci, ustvarjalna drama, igra z lutko, prosocialno vedenje, socialna kompetenca, empatija

POVZETEK – Cilj naše raziskave je bil ugotoviti vpliv ustvarjalnih lutkovnih dejavnosti na socialno vedenje predšolskih otrok glede na ocene njihovih vzgojiteljev. V raziskavo je bilo vključenih 22 vzgojiteljev predšolskih otrok, ki smo jih z izobraževanjem spodbudili, da v vrtčevskem oddelku uvedejo igre z lutko po načelih ustvarjalne drame (Siks, 1981; McCaslin, 2006). Vzgojitelji so izpolnili lestvico socialnega vedenja za vsakega otroka v svojem oddelku (skupaj je bilo vključenih 460 otrok v starosti 3–7 let), in sicer pred uvajanjem lutkovnih dejavnosti in ponovno po treh mesecih intenzivnega vsakodnevnega ustvarjanja in igranja z lutkami. V tem prispevku predstavljamo del rezultatov opisane raziskave, in sicer tisti, ki se nanaša na prosocialno vedenje otrok. Na osnovi t-testa za parne primerjave smo ugotovili, da se je po trimesečnem izvajanju lutkovnih dejavnosti po ocenah vzgojiteljev izboljšalo prosocialno vedenje pri vseh otrocih, posebej izrazito pa se je izboljšalo pri desetih odstotkih otrok, ki so imeli pri začetnem ocenjevanju po ocenah vzgojiteljev najnižje ocene prosocialnega vedenja.

Received 27.11.2020 / Accepted 26.02.2021

Scientific paper

UDC 373.2:792.97:316.47

KEYWORDS: preschool children, creative drama, puppet play, social competence, prosocial behaviour, empathy

ABSTRACT – This study explored the influence of creative puppetry activities on the social behaviour of preschool children, as perceived by their teachers. Through participation in the in-service study programme of preschool education, 22 preschool teachers were encouraged to introduce puppet play in their preschool or elementary school classes, following the principles of creative drama. The teachers completed a social behaviour scale for each child in their class before the introduction of the activities, and again after three months of intense, everyday creative play with puppets. We present a part of the study results referring to prosocial behaviour. Based on the t-test for paired comparisons, the results show that after three months of carrying out puppetry activities, prosocial behaviour increased, according to the teachers' assessments, with the most pronounced increase seen in the 10% of children who, before the introduction of puppetry activities, obtained the lowest scores on prosocial behaviour.

1 Introduction

Education with and through art is a successful method of learning and teaching in all curriculum areas (Road Map for Arts Education, 2006). This approach considers art as a medium for learning and children's research of different subjects, highlighting its meaning for social learning. Kroflič (2010) points out that upbringing and education without creativity means an impoverished experiencing of one's inner world, reducing it to dry, objective science. According to many authors (Ivon, 2010; Korošec, 2004; Petrović, 2013), puppet play supports the development of social competencies and prosocial behaviour. Kosmač Zalašček (2019, p. 103) notes that "performing art activities helps the children to cope better with their current situation." Šindič, Pribiševo Beleslin and

Utemeljevanje pri pouku matematike

Prejeto 27.11.2020 / Sprejeto 26.02.2021

Znanstveni članek

UDK 37.091.31:51+164

KLJUČNE BESEDE: *matematika, utemeljevanje, kritično mišljenje, nacionalno preverjanje znanja*

POVZETEK – *Argumentiranje oz. utemeljevanje pri matematiki se kot ena izmed veččin kritičnega mišljenja preverja z nalogami na nacionalnem preverjanju znanja vsaj od leta 2006 dalje. Pri nalogah utemeljevanja se prepletata tako vidik matematične kot tudi vidik bralne pismenosti. Dober pokazatelj za ugotavljanje morebitnih razlik v dosežkih učencev 6. in 9. razreda je reševanje takih nalog na nacionalnem preverjanju znanja matematike. V prispevku smo se osredotočili na reševanje tistih nalog, ki so bile dane na nacionalnem preverjanju znanja v letih 2016 in 2019, saj smo med drugim želeli ugotoviti, ali so učenci od 6. do 9. razreda kaj napredovali. Analizirali smo uspešnost reševanja ter glede na to, ali so se učenci sploh lotili reševanja. Pregledali smo tipične napake, ki so jih učenci naredili pri reševanju, ter različne primere pravilno rešenih nalog. Ugotavljamo, da bi bilo potrebno v pouk matematike vpeti take didaktične pristope in strategije, ki bi izboljšali uspešnost reševanja nalog utemeljevanja pri matematiki.*

Received 27.11.2020 / Accepted 26.02.2021

Scientific paper

UDC 37.091.31:51+164

KEYWORDS: *mathematics, reasoning, critical thinking, National Assessment of Knowledge*

ABSTRACT – *As a critical thinking skill in elementary education, reasoning or substantiation has been verified with a task in the National Assessment of Knowledge at least since 2006. In reasoning tasks, both the aspects of mathematical and of reading literacy are intertwined. Solving such tasks in the National Assessment of the Knowledge of Mathematics is a good indicator for identifying possible differences in the achievements of sixth and ninth grade pupils. In the paper we focused on the same tasks that appeared in the National Assessment of Knowledge in 2016 and 2019, as we wanted to find out, among other things, whether pupils from sixth to ninth grade had made any progress. The success in solving the tasks was analysed according to whether the tasks were solved correctly or not and whether the pupils had attempted solving them at all. Typical errors that pupils had made while solving the tasks and various examples of correctly solved tasks were reviewed. We have found that it would be necessary to incorporate such didactic approaches and strategies into the teaching of mathematics, as that would improve the success rate of solving reasoning tasks in mathematics.*

1 Uvod

Utemeljevanje kot ena izmed pomembnih veččin kritičnega mišljenja postaja vse bolj pomembno v vsakdanjem življenju, zato ga vključujemo v učni proces in sistematično razvijamo. Prav utemeljevanje postopkov in strategij reševanja problemov bi moralo biti vodilo pri pouku matematike (Špijunović, Maričić, 2011, str. 73). Kritično mišljenje naj bi namreč bilo izjemnega pomena za reševanje problemov in raziskovanje problemskih situacij (Thompson, 2011, str. 1), saj učence spodbuja k samostojnemu razmišljanju in sklepanju ter reševanju problemov tako v šoli kot v vsakdanjem življenju (Jacob, 2012, str. 803). Tudi v okviru terciarnega izobraževanja je zaznati potrebo po povezovanju matematike z različnimi strokovnimi področji in poudarjanje uporabe matematike pri reševanju problemov iz vsakdanjega življenja (Kosi Ulbl, 2014, str. 94).

Koristi Bachovih cvetnih plesov v vzgojno-izobraževalnem procesu

Prejeto 20.07.2020 / Sprejeto 25.01.2021

Znanstveni članek

UDK 37.018.54:78+793.3

KLJUČNE BESEDE: emocionalno področje, Bachovi cvetni plesi, glasbena šola, pozornost, koncentracija, učna motivacija

POVZETEK – Na področju izobraževanja opažamo preosorazmeren odnos med znanjem in učno motivacijo. Pri spodbujanju učne motivacije so aktualni alternativni pristopi z umetnostjo. Alternativni pristopi z glasbo in plesom imajo motivacijsko in terapevtsko funkcijo. Bachovi cvetni plesi, ki jih je zasnovala latvijska koreografinja Anastasia Geng, imajo terapevtske učinke pri uravnoteženju telesnih, čustvenih in duhovnih stanj. Zaradi znanstvenih ugotovitev o terapevtskih učinkih na emocionalnem področju pri šolski populaciji smo preučili njihove učinke na področju pozornosti, koncentracije in učne motivacije. V petmesečnem projektu smo na temelju kvantitativne raziskave, ki je vključevala 27 učencev skupinskega pouka, in kvalitativne raziskave z vključeno multiplo študijo primera, ki je zajela 8 učencev inštrumentalnega pouka v glasbeni šoli, starih od 7 do 11 let, ugotovili tendence pozitivne rasti na emocionalnem področju, področju pozornosti/koncentracije in pri učni motivaciji. Izjemen pozitiven napredek je izstopal pri višji selektivni pozornosti in daljši časovni koncentraciji, še zlasti pri nastopih in zaključnih izpiti pri inštrumentalnem pouku.

Received 20.07.2020 / Accepted 25.01.2021

Scientific paper

UDC 37.018.54:78+793.3

KEYWORDS: attention, concentration, Bach Flower Dances, emotional area, learning motivation, music school

ABSTRACT – In the area of education, a disproportionate relationship between knowledge and learning motivation has been noticed. The use of various artistic genres as an alternative approach can serve as an incentive to stimulate learning motivation. Alternative approaches with music and dance have a motivational and therapeutic function. Bach Flower Dances, designed by Latvian choreographer Anastasia Geng, have therapeutic effects on balancing physical, emotional, and spiritual states. Due to the research findings regarding the therapeutic effects on the emotional level in the school-going population, I examined their effects in the area of attention, concentration and learning motivation. The results of the five-month project, based on quantitative (27 pupils of a group MT lesson) and qualitative research approaches (multiple case studies on a sample of 8 pupils learning to play instruments, aged 7 to 11), showed tendencies towards an increase in the emotional level, attention, concentration, and learning motivation. Extremely positive progress was noticed in a greater selective attention and extended concentration, particularly while playing the instrument.

1 Uvod

Kriza vrednot sodobne družbe se zrcali v vseh plasteh človekovega delovanja, tudi na področju vzgoje in izobraževanja (Nastran Ule, 2013; Juul, 2014). Stanje se odraža v akumuliranju velike količine faktografskih znanj, doživljanje pa je zapostavljeno. Žagar in A. Mlekuž (2019) navajata, da je odnos med znanjem in učno motivacijo preosorazmeren. Učenci poročajo kljub relativno dobrim učnim dosežkom, da jih učna snov ne zanima, da je premalo spodbud za aktivno udejstvovanje pri pouku, pridobljenemu znanju pa ne pripisujejo uporabne vrednosti (Gril, Japelj Pavešić v Žagar, 2019). K. Habe razume glasbo kot učinkovito didaktično orodje in s tem v zvezi poroča o učinkih sistematičnega in načrtnega poslušanja glasbe na učno učinkovitost pri različ-

Examination of Differences in Perception of the “Good” School from the Teachers’ Perspective

Prejeto 19.12.2020 / Sprejeto 26.02.2021

Znanstveni članek

UDK 373: 005.336.3

KLJUČNE BESEDE: kakovostna šola, učitelj, dosežki učencev, ocenjevanje šol

POVZETEK – “Dobra” (kakovostna, učinkovita, uspešna) šola kot raziskovalno področje je znana že od šestdesetih let prejšnjega stoletja. Ključni cilj raziskovalcev tega problema je prepoznati dejavnike takšnih šol, torej ugotoviti, katerim merilom morajo šole ustrezati, da bi bile učinkovite. Glavni namen te raziskave je preučiti razlike v dojemanju “dobre” šole z vidika učitelja. Rezultati so pokazali, da čeprav obstajajo statistično pomembne razlike med posameznimi segmenti, na splošno značilnosti učiteljev po vseh preučenihih merilih ne igrajo pomembne vloge pri dojemanju kakovosti šole. Učitelji bi morali kot eni od ključnih akterjev s postopkom ocenjevanja in samoevalvacije ugotoviti, ali je njihova šola “dobra”, in delovati na podlagi tega spoznanja tako, da bi stanje ohranjali ali ga poskušali spremeniti s ciljem izboljšanja v dobro vseh.

Received 19.12.2020 / Accepted 26.02.2021

Scientific paper

UDC 373: 005.336.3

KEYWORDS: quality school, teacher, pupil achievement, evaluation of schools

ABSTRACT – The “good” (quality, effective, successful) school has been established as a research area in the 1960s. The key aim of those researching this problem is to identify the factors of such schools, that is, to understand which criteria the school has to meet in order to be effective. The main purpose of this research is to examine the differences in perception of the “good” school from the teachers’ perspective. Results have shown that, even though there are statistically significant differences between individual segments, generally speaking, the teachers’ characteristics do not play an important role in the perception of the school’s quality, according to all the examined criteria. Teachers, as one of the key participants, should be able to recognize, through the process of evaluation and self-evaluation, whether their school is good, and act on the basis of that realization – i.e. either to keep it as such or to act with the aim of improving and enhancing it, for the benefit of all!

1 Introduction

A *school* is an educational organization composed of all stakeholders in the educational process, namely pupils, teachers, principals, parents, expert associates, and other employees. The basic objective of the school as such is the acquisition and development of basic competencies, and the attainment of the best pupil achievement levels, which is reflected in the overall quality of the school.

Speaking of the concept of evaluation, what stands out is its function of enhancing the quality of education. The basic goal of school evaluation is assessment, and on the basis of that assessment the improvement and enhancement of the educational process in the school as an educational organization.

The definition of the *good* (quality, effective, successful) school is one of the key issues in institutional education. The term education is here used in the narrow sense of institutional education. Our understanding of what quality education is has changed

Povezanost računalniško podprtih domačih nalog študentov z znanjem in ocenami

Prejeto 27.08.2020 / Sprejeto 25.01.2021

Znanstveni članek

UDK 378.091.322:004

KLJUČNE BESEDE: domača naloga, računalniški program ASDN, kakovost znanja, e-učenje

POVZETEK – Domače naloge so bile že večkrat tema raziskav različnih avtorjev. Veliko se je razpravljalo o tem, kakšne naj bodo, da bodo prispevale svoj delež pri doseganju kakovostnejšega in trajnejšega znanja, kar je njihov osnovni namen. Prav doseči višjo kakovost znanja študentov in boljše izpitne ocene s pomočjo domačih nalog pa je bil tudi naš namen, ko smo pred približno desetimi leti razvili in vpeljali računalniško podprt sistem domačih nalog pri mehaniki na Fakulteti za strojništvo Univerze v Mariboru. Ta sistem, imenovan ASDN, kljub velikemu številu študentov omogoča dajanje individualnih domačih nalog, njihovo avtomatsko analizo in takojšnjo povratno informacijo o znanju in napredku tako učitelju kot študentu. Z raziskavo, ki jo predstavljamo v članku, smo ugotavljali, če naše domače naloge zares služijo namenu. Najprej smo preverili, če so študenti, ki so reševali domače naloge, dosegli tudi višje izpitne ocene. Ugotovili smo, da obstaja zelo močna pozitivna korelacija med reševanjem domačih nalog in izpitnimi ocenami, kar pa še ni dokaz, da sta spremenljivki v vzročno-posledični zvezi.

Received 27.08.2020 / Accepted 25.01.2021

Scientific paper

UDC 378.091.322:004

KEYWORDS: homework assignments, ASDN software, quality of knowledge, e-teaching/learning

ABSTRACT – Homework assignments have repeatedly been researched by various authors. There has been a great deal of debate about how these assignments should be structured in order to contribute their share to achieving better and more lasting knowledge, which is the primary purpose of homework assignments. About ten years ago, the Faculty of Mechanical Engineering, University of Maribor, developed new software called ASDN for the purpose of homework assignments. ASDN enables automatic generation of individual homework assignments, as well as their distribution via e-mail, and includes automatic collection and processing of results. The program provides immediate feedback about an individual's knowledge and progress to both the teacher and the student. My goal has been to achieve a higher quality of students' knowledge and better examination marks in mechanics through homework assignments. Throughout the research, presented in the article, I wanted to determine whether my homework assignments really serve their purpose. First, I checked if the students who completed their homework assignments also achieved higher exam scores. I have found out that there is a very high positive correlation between homework and examination marks.

1 Uvod

Veliko ljudem pojem domača naloga vzbudi negativne občutke. Spomin seže v otroštvo, na čas, preživeti doma med knjigami in zvezki, ali pa na mrzlično prepisovanje nalog pred poukom in med odmori ter na skrb, da bo učitelj nalogo pregledal. Ko postaneš študent in misliš, da je čas opravljanja domačih nalog zate preteklost, pa spet naletiš nanje. Zakaj? Kakšen cilj imajo? Je njihov učinek tak, da so vredne časa, ki ga učitelj porabi, da jih skrbno pripravi, in časa, ki ga porabi študent, da jih reši? Lahko učitelj z njimi med študenti poveča zanimanje za predmet, ki ga poučuje, ne pa jih od njega odvrne? Zakaj se učenci, dijaki ali študenti sploh lotijo opravljanja domačih nalog?

Prispevek visokošolskega učnega okolja h kariernemu razvoju študentov

Prejeto 18.12.2020 / Sprejeto 26.02.2021

Znanstveni članek

UDK 005.966:378.011.3-052

KLJUČNE BESEDE: karierne kompetence, učno okolje, študent, kariera

POVZETEK – Univerze in fakultete vedno bolj priznavajo svojo odgovornost za usmerjanje študentov in diplomantov v njihovem kariernem razvoju. Potreba po razumevanju, kako učno okolje vpliva na pridobivanje splošnih znanj oz. kompetenc, predmetno specifičnih znanj ter kompetenc študentov ter kolikšen je prispevek učnega okolja k razvoju in krepitvi kariernih kompetenc za učinkovit karierni menedžment, je aktualno raziskovalno področje številnih študij, v nacionalnem okolju pa še bilo ni izvedene študije, ki bi proučevala prispevek visokošolskega učnega okolja k razvoju kariernih kompetenc študentov. Osnovni namen prispevka je s pomočjo teoretičnih izhodišč domače in tuje znanstvene in strokovne literature s področja razvoja kariere, pedagogike in sorodnih smeri ter s pomočjo kvantitativne empirične raziskave oblikovati pregled elementov učnega okolja in njegovega prispevka k razvoju kariernih kompetenc študentov. Prizadevali smo si ugotoviti, kateri dejavniki učnega okolja so najpogosteje izpostavljeni kot pomembni za krepitev kariernih kompetenc študentov.

Received 18.12.2020 / Accepted 26.02.2021

Scientific paper

UDC 005.966:378.011.3-052

KEYWORDS: career competencies, learning environment, student, career

ABSTRACT – Universities and are increasingly recognizing their responsibility to guide students and graduates in their career development. The need to understand how the learning environment affects the acquisition of such general knowledge or competencies, and of subject-specific knowledge and competencies, as well as the contribution of the learning environment to the development and strengthening of career competencies for effective career management of the target group of students is a topical research problem of many studies. At the national scale, no study has yet been conducted to examine the contribution of the higher education learning environment to the development of students' career competencies. The main purpose of the paper is to create an overview of elements of the learning environment and its contribution to the development of students' career competencies with the help of the theoretical starting points of domestic and foreign scientific and professional literature in the field of career development, pedagogy and related fields. We identified which factors of the learning environment are most often highlighted as important for strengthening students' career competencies.

1 Uvod

Zaradi nadaljevanja gospodarske negotovosti in zelo konkurenčnega trga dela so strategije za krepitev zaposljivosti študentov pomembno vprašanje ponudnikov visokošolskega izobraževanja širom po svetu. Univerze in fakultete vedno bolj priznavajo svojo odgovornost za usmerjanje študentov in diplomantov v kariernem razvoju z razvijanjem različnih veščin, ki so potrebne za izpolnjevanje zahtev na trgu dela, kot je npr. sposobnost, da pokažejo prožnost, ki temelji na zavzetosti za delo in zavezanosti delodajalcu v spreminjajočih se časih. Prevzemanje odgovornosti in karierni menedžment oblikujeta tisto, kar predstavlja diplomanta, ki je pripravljen za delo. Hkrati se povečuje pritisk na visoko šolstvo, da ustvari diplomante, ki so ustrezno usposobljeni in spretni

Vrednote v slovenskem vzgojno-izobraževalnem sistemu skozi slovensko bibliografijo

Prejeto 21.10.2020 / Sprejeto 25.01.2021

Znanstveni članek

UDK 37:172(497.4)

KLJUČNE BESEDE: vrednote, vzgojno-izobraževalni sistem, etika, morala, bibliografija

POVZETEK – Vrednote so pomemben del naše identitete, zrcaljene v naših prepričanjih, odnosu, ciljnih ipd. Skupaj tako tvorijo sistem vrednot. Vendar moramo vrednote razumeti tudi kot zadnje mejne črte, ki posameznika ločijo od družbe, potemtakem je posameznik primoran prioritizirati svoje vrednote v okviru vrednot družbe. Družba vpliva na vrednote in tudi otroci so v vzgojno-izobraževalnem sistemu poučevani v okviru temeljnih vrednot določene družbe. Tako moramo razumeti, da niti znanje ne more biti nevtravno. Vrednote morajo zato v vzgojno-izobraževalnem sistemu pridobiti pomembno mesto. Na ta način se kulturne vrednote tudi usidrajo v posameznikov vrednotni sistem in prispevajo k posameznikovemu duhovnemu ter etičnemu razvoju. V raziskovalnem delu proučujemo, katere vrednote Slovenija v okviru vzgojno-izobraževalnega sistema prioritizira s pomočjo pregleda bibliografije. Ključna spoznanja raziskave poudarjajo, da se vrednote v vzgojno-izobraževalnem sistemu spreminjajo, nekatere vrednote skozi časovno obdobje tudi povsem izginjajo. Sledeča spoznanja so nam lahko v pomoč pri integraciji vrednot v vzgojno-izobraževalni sistem.

Received 21.10.2020 / Accepted 25.01.2021

Scientific paper

UDC 37:172(497.4)

KEYWORDS: values, education, ethics, moral, bibliography

ABSTRACT – Values are a part of our identity, reflected in our beliefs, attitudes, aims, etc., which create a value system. But values are also the final lines that separate a person from society, whereas a person may be forced to prioritize his or her own values over social-based values. Society influences values and children are educated in the agreed underlying values, which exist in a given society. Therefore, even transmitted knowledge cannot be seen as neutral. We argue that values in education must be considered an important topic, because practice of the intellect through dialogues between students and teachers implants cultural values and contributes to a person's spiritual and ethical development. In the present study we focus on a review of bibliographic sources in Slovenia to determine which values Slovenia prioritizes, because those values may be reflected in Slovenian education. The key findings show that values in education are changing; their importance is changing, and some are disappearing altogether. Resource reflection gives us important information on how to integrate values into the educational processes.

1 Uvod

Vrednote so del naše identitete in naš življenjski stil; so sistem, sestavljen iz naše zavezanosti, fokusa, odločitev, življenjskih smernic, prioritet, prepričanj, odnosa, vedenja, ciljev ali celo naših idealov (Chowdhury, 2016; Greenbank, 2003; Keekok, 1985; Musek, 1990). Da dosežemo naše vrednote, jim posvečamo naše interese in motivacijo ter se v skladu s tem vedemo (Musek, 1990). Vrednote pa so prav tako tiste, ki presekajo zadnje meje med posameznikom in družbo (Hood, 2003). V ta namen našo pozornost usmerimo k Rokeachu (1973), ki klasificira vrednote v dva tipa: ciljne (ang. "terminal") in instrumentalne (ang. "instrumental") vrednote. Medtem ko se ciljne vrednote ukvarjajo s posameznikovimi cilji oz. želenimi končnimi stanji, ki jih želi doseči v svojem

Slovenski pedagoški tisk: šolske razmere na Primorskem v letih 1918–1941

Prejeto 29.11.2020 / Sprejeto 25.01.2021

Znanstveni članek

UDK 070:37(497.472)“19“

KLJUČNE BESEDE: Primorska, pedagoški tisk, osrednja Slovenija, odzivi na primorsko šolsko problematiko, situacija doma

POVZETEK – Na podlagi zapisov v osrednjih slovenskih pedagoških glasilih, ki so izhajala med leti 1918 in 1941 v Kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev oziroma Jugoslaviji, poskuša članek ugotoviti, kako je slovenski pedagoški tisk v tem obdobju pisal o šolskih razmerah na Primorskem, ki je po Rapalski pogodbi pripadlo Italiji. Članek je razdeljen v dve poglavji – prvo se osredotoča na dvajseta leta prejšnjega stoletja, medtem ko se drugo poglavje začneja z gospodarsko krizo l. 1929 in s šestojanuarsko diktaturo ter se konča s 6. aprilom 1941. Članek raziskuje, zakaj se ni učiteljstvo v osrednji Sloveniji v obdobju 1918–1941 bolj zanimalo za slovensko šolo v tem izpostavljenem narodnem okolju. Dejstvo je, da so neugodni dejavniki – boj slovenskega učiteljstva za samostojnost učiteljskega poklica, za statusne, državljanske in človekove pravice učiteljev ter neugodne politične, gospodarske in kulturne razmere med obema vojnama – preprečevali pedagoškim glasilom v osrednji Sloveniji, da bi se bolj aktivno ukvarjala z alarmantnimi razmerami v šolstvu primorskih Slovencev.

Received 29.11.2020 / Accepted 25.01.2021

Scientific paper

UDC 070:37(497.472)“19“

KEYWORDS: Littoral, pedagogical newsletters, central Slovenia, responses to school problems in the Littoral, domestic situation

ABSTRACT – The paper attempts to explore how the Slovenian pedagogical press in the Kingdom of Serbs, Croats and Slovenes (renamed Yugoslavia in 1929) wrote about the school situation in the Littoral between 1918 and 1941; in this period – according to the Treaty of Rapallo – the Littoral was a part of Italy. The paper is subdivided into two chapters, with the first one focusing on the 1920s, and the second part beginning with the 6 January Dictatorship in 1929 and ending with 6 April 1941. The article also explores why the teaching profession in the mother country, i.e. the Kingdom of Serbs, Croats and Slovenes (Yugoslavia), did not show a more vivid interest in the Slovenian schools in this highly exposed national environment. The fact is that the teachers' struggle for the independence and reputation of the teaching profession, as well as the difficult political, economic and cultural circumstances in the mother country, prevented the pedagogical newsletters from paying more attention to the plight of Slovenian schools in the Littoral.

1 Uvod

Aktualni članek je nadaljevanje predhodnega članka, ki je bil objavljen v *Pedagoških obzorjih* in ki je opravil kratek pregled odzivov osrednjih slovenskih pedagoških časopisov na jezikovne razmere, ki so prevladoval v šolstvu na Primorskem v obdobju 1861–1918. Med pedagoškimi časopisi, dejavnimi v tem obdobju, je bil v članku najpogosteje citiran *Učiteljski tovariš* (1861–1941) kot najodmevnejši pedagoški medij z največ naročniki, medtem ko sta bila *Popotnik* (1880–1941) in *Slovenski učitelj* (1900–1945) omenjana manj pogosto. *Popotnik* je bil namreč izrazito strokovno usmerjen, medtem ko je bil *Slovenski učitelj* deležen skromnejše pozornosti javnosti zaradi povezav s cerkvenimi krogi. V uvodnem poglavju je bil podan pregled še dru-

NAVODILA AVTORJEM

Didactica Slovenica – Pedagoška obzorja, znanstvena revija za didaktiko in metodiko, objavlja članke, ki so razvrščeni v naslednji dve kategoriji: znanstveni članek in strokovni članek.

Kategorijo članka predlaga avtor, končno presojo pa na osnovi strokovnih recenzij opravi uredništvo oziroma odgovorni urednik. Članki, ki so objavljeni, so recenzirani.

Avtorje prosimo, da pri pripravi znanstvenih in strokovnih člankov upoštevajo naslednja navodila:

1. Članke v tiskani obliki z vašimi podatki in povzetkom v skladu z navodili pošiljajte na naslov: Uredništvo revije Didactica Slovenica – Pedagoška obzorja, Na Loko 2, p.p. 124, 8000 Novo mesto, Slovenija. Članke sprejemamo tudi po elektronski pošti na elektronski naslov uredništva. Prejetega gradiva ne vračamo.
2. Članek s povzetkom priložite na ustreznem podatkovnem mediju. Ime datoteke članka naj bo priimek avtorja ali naslov članka – kar naj bo tudi jasno označeno tudi na poslanem podatkovnem mediju. Članek naj bo napisan z urejevalnikom besedil Microsoft Word. V primeru, da nam članek posredujete izključno v elektronski obliki, nam morate poslati material posredovati tudi v PDF obliki.
3. Znanstveni članki lahko obsegajo do 30.000 znakov.
4. Vsak članek naj ima na posebnem listu naslovno stran, ki vsebuje ime in priimek avtorja, leto rojstva, domači naslov, številko telefona, naslov članka, akademski in strokovni naslov, naslov ustanove, kjer je zaposlen in elektronski naslov. V primeru, da je avtorjev več, se na list napiše zahtevane podatke za vsakega avtorja posebej. Vodilni avtor mora biti med avtorji napisan na prvem mestu.
5. Znanstveni in strokovni članki morajo imeti povzetek v slovenskem (od 1.000 do 1.200 znakov s presledki) in v angleškem jeziku. Povzetek in ključne besede naj bodo napisani na začetku članka. Priložiti je treba tudi razširjeni povzetek (10.000 znakov s presledki) v angleškem jeziku.
6. Tabele in slike naj bodo vključene v besedilu smiselno, kamor sodijo. Slike naj bodo tudi priložene kot samostojne datoteke v ustreznem slikovnem (jpeg), oziroma vektorskem (eps, pdf, png) zapisu v ločljivosti vsaj 600 pik na palec. Slikovno gradivo, ki ne zadošča minimalnim zahtevam, v končni tehnični pripravi zaradi neustreznosti izpustimo.
7. Seznam literature uredite po abecednem redu avtorjev in sicer na naslednji način:
 - Za knjige: priimek in ime avtorja, leto izdaje, naslov, kraj, založba. Primer: Novak, H. (2020). Projektno učno delo. Ljubljana: DZS.
 - Za članke v revijah: priimek in ime avtorja, leto objave, naslov revije, letnik, številka, strani. Primer: Strmčnik, F., Kramar, M. (2017). Reševanje problemov kot posebna učna metoda. Didactica Slovenica – Pedagoška obzorja, 12, št. 5, str. 3.
 - Za članke v zbornikih: priimek in ime avtorja, leto objave, naslov članka, podatki o knjigi ali zborniku, strani. Primer: Razdevšek Pučko, C. (2013). Usposabljanje učiteljev za uvajanje novosti. V: Tancer, M. (ur.). Stoletnica rojstva Gustava Šiliha. Maribor: Pedagoška fakulteta, str. 234–247.
8. Vključevanje reference v tekst: Če gre za točno navedbo, napišemo v oklepaju priimek avtorja, leto izdaje in stran (Kroflič, 2017, str. 15). Če pa gre za splošno navedbo, stran izpustimo (Kroflič, 1997).
9. V primeru spletnih referenc je obvezno navajanje točne spletne strani skupaj z imenom dokumenta ter datumom povzema informacije. Primer: Brcar, P. (2018). Kako poskrbeti za zdravje solarjev. Inštitut za varovanje zdravja RS. Pridobljeno dne 28.08.2019 s svetovnega spleta: <http://www.sigov.si/ivz/vsebine/zdravje.pdf>.

Za vsa dodatna pojasnila ter informacije glede priprave in objave člankov, za katere menite, da niso zajeta v navodilih, se obrnite na glavnega in odgovornega urednika. Za splošnejše informacije ter tehnično pomoč pri pripravi članka pa se lahko obrnete na uredništvo oziroma na naš elektronski naslov info@pedagogoska-obzorja.si.

INSTRUCTIONS FOR AUTHORS

Didactica Slovenica – Pedagoška obzorja, a scientific journal for the didactics and methodology, publishes papers that are classified into two categories: scientific papers and professional papers.

The category of the paper is proposed by the author, whereas the final assessment is based on peer reviewed and made by the Editor-in-Chief. The published papers are reviewed.

In the preparation of scientific paper, please observe the following instructions:

1. Papers in printed form with your details and the abstract in accordance with the instructions should be sent to the Editorial Board of Didactica Slovenica – Pedagoška obzorja, Na Loko 2, p.p. 124, SI-8000 Novo mesto, Slovenia. We also accept papers sent to our email address. The material received will not be returned.
2. The paper and the abstract should be submitted on the relevant data media. The file name should include the surname of the author or the title of the paper – which should also be clearly marked on the data media. The paper should be written with Microsoft Word text editor. If the paper is sent only in electronic form (not in printed form as well), it should also be sent in PDF format.
3. Scientific papers may include up to 30,000 characters.
4. Each paper should have a cover page on a separate sheet, containing the author's name and surname, year of birth, home address, telephone number, title, academic and professional title, the address of the institution where the author works and the email address. If there are several authors, the form should include the required information for each author separately. The primary author must be written in the first place.
5. Scientific and professional papers should have an abstract in Slovene (from 1,000 up to 1,200 characters with spaces) and English. The abstract and key words should be written at the beginning of the paper. There should also be an extended abstract (10,000 characters with spaces) in English.
6. Tables and figures should be included in the text where they belong. As separate files, images should also be attached in the corresponding image (jpeg) or vector (eps, pdf, png) format with the resolution of at least 600 dots per inch. Images that do not meet the minimum requirements shall be omitted in the final technical preparation of the Journal.
7. The list of references should be arranged in the alphabetical order of authors as follows:
 - For books: the author's surname and name, year of publication, title, place, publisher. For example: Novak, H. (2020). Projektno učno delo. Ljubljana: DZS.
 - For articles in journals: the author's surname and name, year of publication, title of the journal, volume, number, pages. For example: Strmčnik, F., Kramar, M. (2017). Reševanje problemov kot posebna učna metoda. Didactica Slovenica – Pedagoška obzorja, 12, No. 5, p. 3.
 - For articles in journals: the author's surname and name, year of publication, title, information about the book or the journal, pages. For example: Razdevšek Pučko, C. (2013). Usposabljanje učiteljev za uvajanje novosti. V: Tancer, M. (Ed.). Stoletnica rojstva Gustava Šiliha. Maribor: Pedagoška fakulteta, pp. 234–247.
8. The inclusion of references in the text: If it is an exact reference, the surname, the year of publication and the page should be written in brackets (Kroflič, 2017, p. 15). If it is a general reference, the page is omitted (Kroflič, 1997).
9. In the case of online references, it is compulsory to state the exact website together with the title of the document and the date of extracted information. For example: Brcar, P. (2018). How do the health of schoolchildren. Institute of Public Health. Retrieved on 28.08.2019 from world wide web: <http://www.sigov.si/ivz/vsebine/zdravje.pdf>.

For any further clarification and information regarding the preparation and publication of papers that are not included in these instructions, please contact the Editor-in-chief. For any information and technical assistance in preparing the paper, please contact the Editorial board or submit your questions to the email address editorial.office@didactica-slovenica.si.